

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

4. Tertia ratio principalis ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

lis simpliciter per vos constituit analogiam: ergo maior dependentia constituit maiorem analogiam, ac proinde maiorem imperfectionem ex parte dependentis, & maiorem perfectionem ex parte independentis, ex quo sequitur maximum absurdum, videlicet quod ex vi rationis formalis analogiae attributionis, & dependentiae, illud quod imperfectius est essentialiter secundum se sit principalius analogatum in analogia; unde erit principalius, & non principalius, & sic natura secum pugnat, quod non potest dici. Sequela sic probatur, quia anima rationalis secundum se est imperfectior homine, quia est incompleta, & pars hominis, & omnis pars per se est imperfectior toto, totum enim maius est sua parte, hoc est perfectius &c. nam totum continet perfectionem partis, & supra illam addit aliam, quae non est in parte, atqui homo magis dependet ab anima quam anima ab homine, & analogia sequitur dependentiam ita ut principalius analogatum sit minus dependens, & minus principale sit magis dependens, ergo in tali analogia attributionis anima, quae secundum se est imperfectior homine erit principalius analogatum: ergo ex positione dependentiae ad analogiam colligitur evidenter contra ipsos adversarios maximum absurdum.

Vergetur clarius, nam potentia vitalis v.g. visiva dependet essentialiter à colore in genere obiecti, quae dependentia ex eo quod specificatio est, necessario essentialis erit; color autem non dependet à potentia visiva: ergo dabitur analogia inter hanc qualiteratem, & illam vitalem, ita ut analogatum principalius sit color, minus principale erit potentia visiva: sed potentia visiva uti qualitas vitalis, & operativa perfectior est essentialiter colore qui est qualitas non vitalis, nec operativa est, & idem dicendum est de intellectu respectu etiam coloris, & luci quae respicit essentialiter tanquam obiecta: ergo illud quod in genere qualitatis est perfectius erit minus principale analogatum in analogia qualitatis, quod est contra ipsos adversarios, nam illud quod essentialiter est perfectius altero in ipsa participatione perfectius est: ergo etiam in ipsa analogia quae fundatur in eadem ipsa participatione: sed si ponatur ratio analogiae in dependentia, totus hic ordo invertitur ut patet ex supradictis: ergo dependentia impertinens est ad analogiam.

SUBSECTIO IV.

Tertia ratio principalis ponitur.

85 **S**i dependentia esset causa formalis, & unica analogiae attributionis; ubi non daretur dependentia nulla daretur analogia attributionis, sed secundum adversarios inter multas res datur analogia attributionis inter quas nulla datur dependentia; ergo dependentia non est unica, & formalis causa analogiae attributionis. Maior est evidens; nam ideo colligimus animum rationalem non esse unicam causam formalem equi, quia etiam si non datur animus rationalis datur perfectus equus, & ratio illius est evidens, quia cum effectus dependeat, & constituatur essentialiter à sua unica, & adaequata causa formali, implicat quod detur sine tali causa, & sic implicat, quod detur homo sine anima, album sine albedine, &

dulce sine dulcore.

Probat minor primo, inter subsistentiam 86 creatam, & divinas relationes datur analogia secundum adversarios: sed subsistentia creata non dependet à relationibus divinis: ergo iam datur analogia ubi non datur dependentia. Probat maior tota ratio dependendi creaturae à Deo, est aliquid absolutum in ipso Deo, omnipotentia videlicet, quae est communis toti Trinitati, atque ideo si per possibile, aut impossibile relationes divinae non essent, dum tamen daretur essentia divina, sine dubio creatura dependeret à Deo: ergo tota ratio dependentiae quam habet creatura à Deo est ratione essentiae divinae: ergo creatura non dependet à divinis relationibus: ergo non datur analogia inter creaturam, & relationes divinas: ergo ratio subsistentiae ut sic vel entis ut sic abstracta à relationibus divinis, & subsistentia creata est univoca: ergo non implicat quod detur aliquid univocum Deo, & creaturis.

Secundo probatur eadem minor, inter accedens 87 spirituale ut sic, & substantiam corpoream ut sic, & inter rem, & modum secundum adversarios datur analogia: sed accedens spirituale nullo modo dependet à substantia corporea, & multi modi non dependet à rebus, ut figura non dependet ab Angelo, ergo iam datur analogia ubi non datur dependentia, & loquor de ente completo quod non transcendit ultimas differentias. Maior conceditur ab adversariis: minor est evidens, quia substantia corporea, v.g. lapis non est causa efficiens accidentis spiritualis, cum lapis nullo modo causet efficienter intellectum, & voluntatem Angeli, vel gratiam sanctificantem, neque est causa materialis, quia neque ducuntur ex lapide, neque recipiuntur in illo, nec formalis quia lapis non informat gratiam sanctificantem, nec est causa finalis, quia gratia non est propter lapidem neque est causa exemplaris, quia gratia non fit ad similitudinem lapidis, & eodem modo probatur de figura respectu Angeli, & quod caput est, idem argumentum fieri potest de aliquibus accidentibus immaterialibus comparatis cum substantia materiali, v.g. de visione beatifica comparata cum lapide: ergo nec accedens spirituale, nec figura ab Angelo dependet in aliquo genere causae, &c.

Dices quod intellectus Angeli dependet à lapide finaliter, quia si esset impossibilis lapis, esset etiam impossibilis actus intellectus Angeli quod cognoscitur lapis, & per consequens esset impossibilis intellectus Angelicus: ergo iam dependet à lapide; ergo bene potest esse analogia inter illos.

Sed contra primo, ergo etiam dabitur analogia inter intellectum Angelicum, & lucem, & etiam inter actum intellectus Angeli, & ipsam lucem: patet consequentia, inter intellectum Angelicum, & actum eius comparatione lucis datur eadem dependentia quae datur inter intellectum Angelicum, & eius actum comparatione lapidis, quia si esset impossibilis lux, esset impossibilis actus intellectus Angelici terminatus ad lucem, & per consequens ipse intellectus: sed dependentia actus intellectus Angelici respectu lapidis est sufficiens ad constituendam analogiam: ergo etiam erit sufficiens eadem dependentia inter actum intellectus, & lucem; ergo qualitas ut sic est analoga. Patet evidenter consequentia, qualitas ut sic continet sub se lucem, intellectum, &

Quæst. IV. Vtrum Dependētia, &c. 131

& intellectum angelicum, sed lux, actus intellectus, & potentia ipsa intellectiva sunt analogæ; ergo, & qualitas ut sic, ut iam probatum manet, sed hoc est absurdum, & omnino oppositum respectu sententiæ contrariæ: ergo dependētia non est causa unica, & adæquata analogiæ.

90 Secundo contra evidenter, quia licet actus intellectus dependeat à lapide, nihilominus tamen habitus charitatis, gratia sanctificans, & habitus per se infusus nullo modo dependent à lapide: ergo sine ulla dependētia datur analogia, siquidem inter substantiam lapidis, & gratiam, quatenus accidens est, datur analogia in ratione entis; unde evidenter sequitur impertinentem esse dependētiā ad analogiam, & evidentiū dependētiā nullo modo esse unicā, & adæquatā causā analogiæ.

91 Dices quod licet accidens spirituale secundum rationem accidentis spiritualis non dependeat à substantia corporea, quatenus substantia corporea est, nihilominus tamen ratio accidentis ut sic dependet à ratione substantiæ ut sic, atque ideo ens est analogum comparatum ad substantiam ut sic, & accidens ut sic, & per consequens debet esse analogum ad omnia accidentia particularia respectu omnis substantiæ particularis, quia quicquid convenit rationi superiori convenit omnibus inferioribus contentis sub illa: ergo si ratio entis est analogia comparatione substantiæ ut sic, & accidentis, ut sic necessario debet esse analogia respectu cuiuscumque accidentis comparati ad quancumque substantiam, & hæc dicitur dependētia mediata, scilicet mediātibz rationibus superioribus: quod explicatur exemplo entis rationis; ens enim est analogum respectu relationis rationis, & substantiæ realis, & nihilominus relatio rationis non dependet à substantia reali, quia non fit ad similitudinem illius, quia ad colligendam analogiam solum est faciēda comparatio inter rationes superiores, & non inter quascumque rationes inferiores.

92 Sed contra primo, quia accidens ut sic nec mediate nec immediate dependet à substantia ut sic: ergo falsa est solutio. Probatur antecedens; quotiescumque aliqua ratio superior abstrahitur ab inferioribus, quæ habent diversas rationes, illa ratio superior nullam continet rationem diversam inferiorum: sed accidens ut sic abstrahitur ab accidenti dependente à substantia creata, & independente ab illa: ergo accidens ut sic non potest dicere dependētiā à substantia. Maiorem sæpe probavi. Probatur minor, accidens ut sic abstrahit ab actione creativa qua conservantur accidentia in Eucharistia, & ab alijs accidentibus scilicet qualitate, quantitate, &c. sed illa actio creativa non dependet à substantia creata, & cetera accidentia dependent à substantia creata: ergo accidens ut sic abstrahit ab accidentibus dependentibus à substantia creata, & accidentibus independentibus ab illa; ergo accidens ut sic non potest convenire dependētiā à substantia ut sic creata: ergo ens non dicit analogiam respectu substantiæ ut sic creata, & accidentis ut sic.

93 Confirmatur, si accidenti ut sic conveniret dependētia essentialis respectu substantiæ ut sic cuiuscumque accidenti conveniret dependētia essentialis respectu cuiuscumque substantiæ; sed hoc implicat ut probatum est: ergo accidenti ut sic non convenit dependētia essentialis respectu substantiæ ut sic creata, & accidentis ut sic.

R. P. Alph. de Penafiel, Theol. Schol. Tom. I.

substantiæ ut sic. Maior patet evidenter eadem ratione, qua adversarij asserunt cuiuscumque accidenti convenire analogiam respectu cuiuscumque substantiæ, quia accidenti ut sic comparatione substantiæ ut sic convenit analogia, & quicquid convenit rationi superiori convenit omnibus contentis sub illa, sed accidenti ut sic secundum adversarios convenit dependētia essentialis respectu substantiæ ut sic: ergo cuiuscumque accidenti respectu cuiuscumque substantiæ convenit dependētia essentialis: sed hoc est falsum, quia non convenit ut probatum est: ergo neque convenit analogia: ergo non omne accidens est analogum respectu omnis substantiæ.

Contra secundo, si hæc solutio subsisteret qualitas ut sic non esset genus ad quatuor species qualitatis: sed hoc est absurdum ut probatum est: ergo est falsa solutio. Probatur minor, quilibet modus comparatus cum qualibet re convenit analogice, sed quarta species qualitatis est modus scilicet forma, & figura, & reliquæ tres species sunt res: ergo conveniunt analogice in ratione qualitatis: ergo qualitas ut sic non est genus ad quatuor species qualitatis; ad illud de ente rationis respondeo comparatione entis realis solum esse analogum, quia ad eius similitudinem fit comparatione autem reliquorum esse æquivocum propter rationem à nobis factam quæ id etiam convincit: ex quibus omnibus manifeste colligitur dependētiā nullam analogiam causare, ut videre est in exemplis positis de qualitatibus materia, & forma.

Pertinacius respondent adversarij, ideo rationem qualitatis, & partis materialis substantiæ esse univocas respectu actus & potentie, formæ & materie cui ipsa inhæret, quia etsi actus, & forma physice dependant à suis causis, non tamen dependent dependētia, quæ exigitur ad inducendam inæqualitatem, & diversitatem sufficientem ad analogiam, si autem inquiras ab adversariis, quæ sit hæc dependētia sufficiens? respondent esse necessariam non solum physicam dependētiā; sed logicam: explicito terminos; dependētia physica est qua vnum inferius efficitur, & causatur ab alio, & dependet ab illo secundum esse à parte rei: dependētia vero logica est in ordine ad nostros conceptus, & per talem ordinem explicatur, eaque est qua vnum non potest concipi in suo esse sine alio vel sine ordine ad illud; hoc supposito asserunt hi Authores rationem entis non esse univocam ad Deum, & ad creaturam, ad substantiam, & accidens, quia inter Deum, & creaturam non solum intercedit dependētia physica; sed etiam logica: probō vnam, & aliam partem, propriissimus conceptus creaturæ est conceptus entis ab alio: ergo cum concipis ens ab alio, necessario concipis illud à quo est nempe Deum; & quando concipis accidens, concipis peculiarem modum existendi inhærendo alteri tanquam proprio subiecto à quo dependet: ergo necessario concipis illud quod est subiectum; hoc est substantiam; ergo utraque dependētia physica, & logica intercedit inter hæc entis inferiora: ergo ratio entis communis eis erit analogia supposito quod eius inferiora non solum physicam; sed etiam logicam dependētiā habeant.

Sed contra manifeste insurgo, & facile diluo hoc adversariorum fundamentum, quia vel dependētia logica quæ sufficit ad inducendam analogiam

R. 2 logiam

logiam in ratione entis debet necessario esse talis inter eius inferiora ut sit mutua, id est ut neutrum illorum possit concipi sine alio, vel debet esse non mutua, ita ut solum unus cognitio dependeat necessario ab alio non vero è contra, sed nulla ex ijs dependentijs sufficit ad analogiam: ergo falso affectis dicendo logicam hanc dependentiam in ordine ad conceptus fundare sufficientem diversitatem ad rationem analogam. Prima pars minoris sic probatur, actus, & potentia vitalis à qua ille provenit ita invicem pendet ut neutrum extremum ex illis possit cognosci sine essentiali respectu, & ordine ad aliud, v. g. actus vitalis sine ordine ad potentiam, quia essentialiter respicit illam ut causam sui efficientem, & ut subiectum in quo debet necessario inherere, item potentia non potest concipi sine ordine, & respectu ad actum vitalem eo quod potentia specificatur ab actibus, & per actus, unde impossibile est quod intellectus possit concipi sine ordine ad intellectiōnes, medijs quibus specificatur, & ordinatur ultimo ad obiectum; unde in definitione intellectus necessario includuntur intellectiōnes, & sic dicimus; intellectus est potentia vitalis perceptiva obiecti per intellectiōnem: sed nihilominus ratio qualitatis utriusque communis non analogice; sed univoce dicitur de actu, & potentia: ergo hæc mutua dependentia logica non fundavit diversitatem sufficientem ad inducendam ex se analogiam attributionis.

97 Item materia prima dicit ordinem essentialem ad formam, & forma substantialis dicit ordinem essentialem ad materiam primam, sed res non potest concipi sine essentiali ordine ad terminum, & sine termino talis ordinis, alias terminus, & ordo non essent essentiales, quia essentialiter est illud sine quo neque esse neque concipi potest res: ergo datur dependentia logica mutua inter materiam, & formam, & nihilominus non datur analogia sed potius univocatio: ergo dependentia illa logica mutua impertinens est ad analogiam.

98 Neque etiam sufficit dependentia logica non mutua; nam visio per quam videtur lux & color est vera qualitas vitalis, quæ dicit ordinem transcendentem ad lucem, & colorem quæ etiam qualitates sunt tanquam ad obiectum formale à quo specificatur essentialiter, ratione cuius nullo modo potest concipi sine luce, & colore: ergo logicæ dependet ab illis, sed hæc dependentia non est mutua, quia lux, & color non dicunt ordinem essentialem ad visionem, ac proinde concipiuntur sine visione, & per consequens dependentia illa logica est non mutua, id est solum ex parte visionis, & nihilominus non datur analogia inter visionem, lucem, & colorem: sed potius univocatio: ergo dependentia non mutua logica non inducit analogiam. Præterea talis dependentia datur inter actum voluntatis, & intellectus, ita ut volitio nequeat cognosci nisi per ordinem ad intellectiōnem, quia necessaria est essentialiter in vestra sententia intellectiō ad volitionem ex communi illo animastico proloquio; nihil volitum quin præcognitum, & actus intellectus non cognoscitur hac dependentia, sed omnino independens ab actu voluntatis percipitur, & nihilominus ratio qualitatis utriusque communis univoce de eis dicitur: ergo bene potest dari univocatio in aliqua ratione communi respectu suorum inferiorum, etiam si intercedat vera de-

pendentia logica sive mutua sit sive non mutua.

Deinde contra sic insurgo, quia si physica dependentia non constituit inæqualitatem necessariam ad analogiam, multo minus eam constituit dependentia in cognitione; quia nostra cognitio non facit obiectum inæquale: ergo id illi convenit independentem à nostra cognitione, præcipue quia actus vitalis ratione talis dependentiæ physici, prius contrahitur ad intellectiōnem quam ad amorem, sicut prius ad intellectum quam ad intellectiōnem, quia cognitio præcedit amorem sicut intellectiōnem: ergo.

Dices fortasse tunc solum sufficere dependentiam logicam ad inferendam analogiam, quando unum extremum ita dependet ab alio ut illud à quo dependet in eodem genere causæ sit omnino independens ab altero extremo, in alio enim genere causæ dependere non sufficit ad analogiam; unde quia actus, & potentia vitalis non dependent in eodem genere causæ, inde provenit quod ratio qualitatis communis illis univoce de utroque prædicatur, in eodem genere causæ non dependere hæc inferiora certum apparet, quia actus dependet à potentia tanquam à causa physica influente in suum esse, potentia vero non ita dependet ab actu sed ad illum ordinatur præcise tanquam ad terminum proprium suæ activitatis, & tanquam ad obiectum contentum sub sphaera propriæ efficientiæ, sic dependent creaturæ à Deo, & accidentia à substantijs, quibus inhaerent, Deus autem nullatenus dependet à creatura tanquam à causa efficiendi ipsius, nec substantia ab accidenti tanquam à substantante, & ideo non mirum quod ratio entis analogica sit respectu Dei, & creaturarum respectu substantiæ, & accidentis.

Sed contra est, quia plura dantur inferiora sub ratione univoca, in quibus non datur hæc dependentia in eodem genere causæ; sed in diverso: ergo hæc logica dependentia hoc particulari modo assignata ab adversarijs non erit sufficiens ad inferendam analogiam: patet antecedens forma substantialis materialis dependet à materia prima materialiter: id est tanquam substantante vel tanquam ab eo de cuius potentia educitur, & tamen materia prima à nullo dependet in hoc genere causæ, & nihilominus ratio partis materialis de his duabus dicitur univoce, & non analogice: ergo non sufficit hæc dependentia logica, etiam statuta eo modo quo adversarij volunt ad efficiendam rationem communem analogiam respectu suorum inferiorum. Ulterius visio determinata ad albedinem pendet tanquam ab obiecto ab ipsa albedine, & ab eo sumit suam specificationem ratione cuius distinguitur à visione cuiuscumque alterius coloris, & albedo non dependet obiective à visione cuius est obiectum, & nihilominus ratio qualitatis univoce convenit, & albedini, & visioni: ergo hæc dependentia logica non est fundamentum sufficiens ad analogiam: ergo ratio entis communis Deo, & creaturæ, substantiæ, & accidenti non erit analogica ex eo quod eius inferiora radican talem dependentiam ab uno, ut illud nequeat dependere ab eis in genere illa causæ in quo alia inferiora ab eo dependent.

SVBSECTIO VLTIMA.

Quantum argumentum principale ponitur.

102. Vltimo probatur conclusio à destructione præcipui fundamenti adversariorum; ideo per vos non potest esse univocum ens ad substantiam; & accidens quia non darentur decem prædicamenta, sed etiam si ens esset analogum non darentur decem prædicamenta: ergo quantum est ex hoc capite bene potest ens esse univocum. Probatur minor, quantitas, & qualitas realis conveniunt univocè in ratione accidentis realis completi: ergo accidens ut sic intrinsecum reale completum est univocum; & genus respectu quantitatis, & qualitatis. Probatur consequentia, ubi non datur dependencia adæquata, & transcendentia datur ratio univoca, & generica: sed inter qualitatem, & quantitatem non datur dependencia adæquata, nec ratio communis accidentis realis est transcendens ad qualitatem, & quantitatem: ergo ratio accidentis realis est generica: maior est sententia omnium Doctorum, & per illam probant adversarii contra nos ens esse genus ad decem prædicamenta. Probatur minor, & imprimis inter qualitatem, & quantitatem non datur dependencia essentialis adæquata, quia vel qualitas immediate recipitur in substantia quod probabile est, vel si recipitur immediate in quantitate non est dependencia adæquata, & sufficiens ad constituendam analogiam: ergo qualitas non dependet adæquate à quantitate. Probatur antecedens, dependencia adæquata, & sufficiens ad constituendam analogiam secundum adversarios est illa quando causa à qua dependet aliud non dependet ab alia causa in eodem genere: sed quantitas dependet à substantia in eodem genere in quo qualitas dependet à quantitate: ergo non datur inter quantitatem, & qualitatem dependencia adæquata, & sufficiens ad constituendam analogiam: maior est sententia adversariorum, ut patet ex supra dictis: probatur minor, qualitas dependet à quantitate tanquam à subiecto: sed quantitas etiam dependet à substantia tanquam à subiecto: ergo in eodem genere dependet qualitas à quantitate in quo quantitas dependet à substantia.

103. Confirmatur, si accidens ut sic reale esset analogum respectu quantitatis, & qualitatis, quantitas esset principalis analogatum: sed hoc implicat: ergo accidens reale ut sic non est analogum respectu qualitatis, & quantitatis: maior est certissima, quia illud est principalis analogatum à quo dependet aliud ut probatum est, quod autem semper in analogia attributionis unum debeat esse principalis analogatum est certissimum apud omnes, quia in omni analogia attributionis unum ex analogatis est quod dicit attributionem ad aliud, quod ex vi formalis rationis analogiæ debet esse principalis analogatum, necessario cum ratione illius sit independens à reliquis analogatis, & reliqua dependant ab illo.

104. Probatur minor, illud genus est perfectius alio quod continet sub se perfectiores species, sed qualitas ut sic continet sub se perfectiores species quam quantitas ut sic: ergo qualitas ut sic est perfectius genus quam quantitas ut sic: maior est evidens, nam ideo genus vivens ut sic est per-

fectius quàm genus non vivens, quia illud continet sub se perfectiores species quam genus non vivens: minor etiam est evidens, nam sub genere qualitatis continentur qualitates non solum naturales ut lux, color, & calor quæ maxime excedunt omnem quantitatem: sed etiam spirituales, & supernaturales ut lumen gloriæ, visio beatifica, gratia sanctificans, intellectus, voluntas, & reliqua, quæ mille gradibus excedunt in perfectione omnes quantitates: ergo sub genere qualitatis continentur perfectiores species quam sub genere quantitatis; & ut magis urgeat argumentum, comparatur qualitas spiritualis cum quantitate, in quo non potest esse dubium quod qualitas spiritualis sit independens à quantitate, sed qualitas spiritualis, & quantitas conveniunt intrinsece in ratione accidentis realis sine dependencia unius ab alio: ergo non datur analogia ex vi dependentiæ.

Restat probandum quod illa ratio accidentis ut sic realis non sit transcendens, sed ante probationem adverte quod est dubium inter Doctores vtrum accidens sit ens completum: alij negant satis acute, & probabiliter, quia omne accidens ex sua intrinseca natura ordinatur ad componendum cum subiecto: sed omne illud quod ordinatur ad componendum non est ens completum, sed incompletum: ergo omne accidens est incompletum, alij autem probabiliter asserunt accidens esse ens completum, quia non componit unum ens per se sed per accidens, & nihil illi deest à suo conceptu essentiali; sed utriusque opinionis auctores conveniunt in hoc quod accidens potest esse genus, ut v. g. qualitas est genus ad omnes qualitates, & ratio est evidens, quia si accidentia non essent genera nullo modo constituerent prædicamenta: ergo accidentia licet sint completa vel incompleta possunt esse genera: ergo non transcendent ultimas differentias: patet evidenter consequentia, nulla ratio transcendens potest esse generica, quia genus ut inquit Philosophus est extra rationem differentiarum: sed accidentia possunt esse genera: ergo non transcendent ultimas differentias accidentium inferiorum. Tunc sic argumentor, qualitas ut sic, & quantitas ut sic conveniunt in ratione accidentis non transcendentis: ergo ab illis potest abstrahi accidens intrinsecum reale, & non transcendens. Probatur consequentia, ideo abstrahitur ratio qualitatis ut sic non transcendens, quia species qualitatis conveniunt in ratione qualitatis non transcendentis, & ratio est evidens, quia ab omni convenientia reali, & per se intrinseca est abstrahibilis aliqua ratio communis in eo in quo conveniunt inferiora intrinsece: sed quantitas & qualitas conveniunt intrinsece in ratione accidentis realis non transcendentis: ergo ab illis est abstrahibilis ratio communis accidentis realis non transcendentis.

Confirmatur, quia hoc quod est non transcendere qualitas ut sic sua inferiora non habet ex ratione qualitatis: ergo id habet ex alia ratione superiori; antecedens est evidens, quia si qualitas haberet non transcendere sua inferiora ex conceptu qualitatis, hoc quod est non transcendere non posset convenire alijs distinctis à qualitate, quia quidquid convenit tali cui ex suo proprio conceptu differentiali non potest convenire alijs distinctis ab ipso, v. g. quia homini ex suo conceptu specifico, & differentiali convenit rationalitas.

R 3. lras,

litas, & visibilitas non potest convenire alijs distinctis ab homine visibilitas hominis, sed non transcendere ultimas differentias convenit alijs distinctis à qualitate, quia convenit omnibus generibus quantitatis, relationis, &c. ergo non convenit qualitati ex vi suæ rationis superiori: sed in illa conveniunt univoce qualitas, & quantitas: ergo ratio non potest esse alia nisi ratio accidentis intrinsece ut sic realis: ergo illa ratio est generica ad qualitatem, & quantitatem. Patet consequentia, omnis ratio in qua conveniunt aliqua inferiora intrinsece sine dependentia, & transcendentia est ratio generica: sed quantitas, & qualitas conveniunt intrinsece in ratione accidentis ut sic realis sine dependentia, causante analogiam, ut patet ex dictis, & sine transcendentia: ergo accidens ut sic reale est genus ad quantitatem, & qualitatem.

107 Dices quod accidens ut sic non est genus ad quantitatem, & qualitatem; quia in definitione illius ponitur terminus, reale, vel forma realis, vel accidens reale, qui terminus est analogus comparatione formæ substantialis, & accidentalis, & comparatione entis realis, substantialis, & accidentalis, genus autem petit ex sua natura omnimodam univocationem, atque ideo accidens ut sic, licet sit univocum, & non transcendens ad qualitatem, & quantitatem non est genus.

108 Sed contra, terminus analogus non impedit rationem genericam quando non est analogus respectu inferiorum, de quibus prædicatur illa ratio communis, in cuius definitione ponitur talis terminus analogus: sed ratio formæ realis vel accidentis realis posita in definitione accidentis, ut sic abstracta à quantitate, & qualitate non est analogus, ut probatum est, & concedunt adversarii comparatione quantitatis, & qualitatis de quibus prædicatur illa ratio communis: ergo non impedit rationem genericam. Maior est evidens meo videri, nam in definitione substantiæ, quæ est genus ad omnes substantias ponitur terminus analogus in vestra sententia, definitur enim ens per se completum vel ens completum pertinens ad primum conceptum rei simpliciter: sed substantia, ut sic est genus, licet in illius definitione ponatur terminus analogus, quia non est talis respectu inferiorum de quibus prædicatur substantia, ut sic completa: ergo &c. Probatur maior, in definitione substantiæ ponitur terminus ens, & terminus per se, & completus, sed ens secundum adversarios est analogum ad substantiam, & accidens, Deum, & creaturas, & per se etiam est analogum ad substantiam completam, & incompletam, & completum etiam est analogum ad substantiam creatam, & incretam: ergo in definitione substantiæ quæ est genus ponuntur plures termini analogi: ergo vel substantia ut sic completa non est genus, vel terminus analogus positus in definitione non tollit rationem genericam, quando non est analogus respectu inferiorum, de quibus prædicatur illa ratio communis, sed terminus realis positus in definitione accidentis ut sic, non transcendentis non est analogus respectu quantitatis, & qualitatis: ergo non tollit rationem genericam respectu qualitatis, & quantitatis: ergo accidens, ut sic reale est genus ad quantitatem, & qualitatem, ergo possunt reduci ad unum prædicamentum.

Confirmatur hoc propter eandem rationem, 109 prædicamenta passionis, relationis, durationis, & ubi possunt reduci ad unum prædicamentum: ergo, &c. probatur antecedens, omnes illi sunt modi intrinseci, & non transcendentes, & sine aliqua analogia: ergo ab illis potest abstrahi ratio aliqua communis quæ sit generica. Probatur antecedens, & primum quod non sit analogia ibi, non datur transcendentia neque dependentia sufficiens ad constituendam analogiam, quia non est maior ratio, quare ubi comparatum ad relationem sit principalius analogatum, vel è contra, & sic de cæteris combinationibus: ergo non sunt analogia. Probatur antecedens, quia duratio potest modificari per relationem, & relatio per durationem, & etiam ubi per relationem, & durationem, & è contra, ubi per relationem, & durationem, quæ durat Petrus, & Paulus referuntur ad invicem per relationes, quia sunt similes in ratione durationis, & relatio quæ refertur Petrus Patet ad suum filium durat per suam durationem: ergo isti modi se possunt ad invicem modificare, & per consequens ad invicem dependere, ergo non est maior ratio quare unus modus sit principalius analogatum quam alius, ergo ratio modi accidentaliter intrinseci præcisa ab omnibus illis modis est univoca, & non transcendens: ergo est ratio generica: ergo iam prædicamenta possunt reduci ad minorem numerum: ergo ratio præcipua quæ adversarij iunguntur, nullius est momenti.

Et si dicas quod modi illi non se modificant, è contra est, primo quia est voluntarie dictum; secundo non tollitur sed augetur difficultas: quia si non se modificant, ergo non dependent ad invicem, ergo non datur analogia inter illos. Patet consequentia, ibi non datur transcendentia, quod probari potest eodem modo quo id probavi de accidenti ut sic reali comparato ad quantitatem, & qualitatem, sed neque datur dependentia: ergo non datur analogia: ergo illa ratio est generica, & per consequens prædicamenta possunt reduci ad minorem numerum.

SECTIO ULTIMA.

Argumenta adversaria solvuntur.

Ad primum respondeo negando maiorem, & 111 minorem, & distinguo consequens, respicit inferiora cum dependentia ex parte sui nego, cum dependentia ex parte inferiorum concedo, & sic similiter erit inæqualitas; unde erit inæqualitas physica quæ non tollit univocationem.

Ad secundum distinguo maiorem, quando effectus non adæquat virtutem causæ, &c. si id habeat secundum rationem communem in qua conveniunt effectus, & causa concedo maiorem, si id habeat secundum rationem particularem in qua non conveniunt effectus, & causa nego maiorem, & bene responsum est ibi per instantias adductas, & ad impugnationem responderetur concedendo maiorem, & negando minorem, & ad probationem illius distinguo antecedens, ens existens in creatura est dependens ex vi entis communis Deo, & creaturæ nego antecedens, ex vi talis entis, concedo antecedens, & distinguo consequens: ergo producit à Deo in ratione entis communis Deo, & creaturæ nego consequentiam, & in ratione talis entis concedo consequentiam, & ad